

SPECIÁLNÍ VYDÁNÍ

DUBEN 2026

ČÍSLO
4

ŠATNÍK

PLNÝ LŽÍ

KOLIK PENĚZ OPRAVDU VYHODÍME?

Foto: Vygenerováno AI

VÝHODNÁ
CENA!
59 Kč

***Fast fashion je levná jen
na první pohled.
Skutečnou cenu platí
planeta i lidé.***

Obsah

- Fast fashion má vliv na každého 4
- Jak poznám, že mi lžou? 5
- Může být nízká cena závislostí? 6
- Jak neekologická je doprava? 7
- Výrobní a skládky oblečení 8
- Hrozba pro životní prostředí 9
- Kauzy velkých značek 10
- Jak si složit udržitelný šatník 11
- **BONUS:** Čínský zvěrokruh 12

Žijeme ve světě plném změn.

Vynález umělé inteligence a mnoho dalších faktorů mají silný vliv nejen na výrobu oblečení a marketing, ale i na lidskou kreativitu.

Velké značky neberou ohled na kvalitu oblečení a naši spokojenost, bohužel jim jde často jen o peněžní zisk a rychlou, nenáročnou produkci.

Neustále si nakupujeme nové oblečení, obdivujeme další a další kolekce a spouště z nás to přinese radost, i když většinou jen na malou chvíli, než se nám náš nový kousek „okouká“.

Dochází nám ale pravý rozsah tohoto problému?

Jsme si jistí, že po dočtení tohoto vydání se většina z vás, milí čtenáři, alespoň zamyslí nad příštím velkým nákupem oblečení.

Měli bychom si totiž na začátek položit velmi důležitou otázku. - Musí být další změna ve světě špatná?

Text: Nicol Jelínková

FAST FASHION MÁ VLIV NA KAŽDÉHO

Co je „fast fashion“?

Fast fashion neboli rychlá móda se drží jednoho základního hesla - produkovat co nejvíce oblečení, v co nejkratším čase, za co nejnižší cenu. To má bohužel za důsledek jen jedinou věc: Jde o to, že většina velkých značek nebere sebemenší ohled na životní prostředí, ani na pracovní podmínky zaměstnanců. Rychlá móda je také nevýhodná v tom, že kvantita velmi převažuje nad kvalitou oblečení.

Týká se problém nás všech?

Odpověď je jasná - ano. Chyba je taktéž na straně spotřebitelů, kteří si pořizují oblečení od velkých značek s rychlou módou, aniž by uvažovali udržitelně, a oblečení si koupí hlavně z důvodu, že je levné. Vezmou si ho na sebe jen párkrát a následně tento kousek oblečení skončí vyhozený, na skládce nebo je přidán na kupící se hromadu oblečení ve skříní.

Text: Nicol Jelínková

Zdroj: https://www.ecoista.cz/modni-souboj-slow-fashion-vs-fast-fashion/#Co_je_to_fast_fashion; upraveno

Foto: Canva PRO

JAK POZNÁM, ŽE MI LŽOU?

- Fast fashion je velmi úzce propojena se spoustou „nekalých“ praktik. Jedny z nich jsou klamavá reklama a taktéž kradení návrhů od nezávislých tvůrců.

Weby plné klamných fotek

Jedná se o případy, kdy na webu obchodu narazíme na obrázek oblečení, které nám padne do oka. Pokud však jde o klamnou reklamu, tento kousek nám často přijde v zcela jiném stavu, než jak vypadal na fotce. Toto „falešné oblečení“ je často vyrobeno vysoce nekvalitním způsobem, někdy se jedná i o jiné velikosti či střih. Nízká cena prakticky zaručuje nízkou kvalitu.

Hrozba pro nezávislé návrháře

Kde je hranice mezi pouhou inspirací a do očí bijícím porušováním autorského práva? Nezávislí návrháři věnují tvorbě svých produktů měsíce práce, ladí každý detail a vytvářejí kousky s ohledem na kvalitu i zákazníka.

A pro co? Aby velké značky masové produkce, jako Shein a další, těžily z kreativity někoho jiného. Rychlá móda není etická a neusiluje o smysluplné produkty. Často zneužívá mezery v autorském právu, zaplavuje trh levnými napodobeninami a potlačuje původní tvorbu. Malé značky navíc většinou nemají prostředky na právní spory s gigantickými firmami. O to důležitější je, abychom věděli, kdo a za jakých podmínek naše produkty vyrábí – naše volby mají skutečný dopad.

Text: Nicol Jelínková
Zdroj: <https://refash.in/blogs/refash-recommends/how-fast-fashion-steals-designs-from-independent-creators?>; upraveno

OČEKÁVÁNÍ

**FAST FASHION NENÍ JEN MÓDA.
JE TO PROBLÉM.**

MŮŽE BÝT NÍZKÁ CENA ZÁVISLOSTÍ?

Chápeme, jak těžké je fenoménu fast fashion odolat. Nové kousky jsou dostupné denně a přiznejme si – potěší a vzrušení z koupě je mnohonásobně větší, když utratíme za několik kusů oblečení sotva pár stovek.

Problém mikrotrendů

Mikrotrendy jsou zrychlené trendy, které trvají sotva pár týdnů namísto celé sezóny. Tyto mikrotrendy si získávají velkou popularitu na oblíbených sociálních sítích jen proto, aby za pár týdnů upadly do zapomnění.

Oblečení je bohužel často navrženo tak, aby vydrželo stejně dlouho jako samotný trend. Po jednom nebo dvou vypráních pak často končí na skládkách. A přitom plastové materiály jako polyester, nylon a lycra, ze kterých je toto oblečení vyrobeno, se rozkládají staletí.

Mikrotrendy jdou s rychlou módou ruku v ruce. Gigantické značky tyto trendy využívají a bez přestávky vydávají nové oblečení. Společnost Shein, podle bývalé provozní ředitelky Molly Miao, v roce 2022 uváděla na trh 700 až 1 000 nových kousků denně. Tyto hodnoty za poslední roky velmi vzrostly a momentálně se čísla pohybují v rozmezí

6 000 až 10 000 nových produktů za den,

což znamená, že Shein ročně uvede na trh téměř milion nových produktů. Pro srovnání, konkurenti jako H&M uvádějí na trh zhruba 4 500 produktů ročně.

Text: Nicol Jelínková Zdroj: <https://www.thecommons.earth/blog/microtrends-ultra-fast-fashion-and-the-overconsumption-cycle>; upraveno

JAK NEEKOLOGICKÁ JE DOPRAVA?

továrny a sklady - začátek řetězce výroby oblečení
→ nejčastěji v Číně, ale i další země (Bangladéš, Vietnam)

přístav a letiště - přesun oblečení: z továren do skladů - do přístavů nebo na letiště (přesun pomocí kamionů, vlaků)

mezinárodní doprava
→ nejvíce problematická část
→ nejdůležitější část

evropské distribuční sklady
→ třídění balíků
→ kompletování objednávek
→ příprava zboží na doručení

balík se dostává k zákazníkovi do cílové destinace
→ pomocí kurýrních služeb (dodávky)
→ „last mile delivery“ = poslední krok

Celkem kilometrů:
10 200 km

VÝROBNY A SKLÁDKY OBLEČENÍ

● **Práce v nelidských podmínkách**

Za lákavě levným tričkem často stojí člověk, který toto tričko vyráběl v naprosto eticky nepřijatelných podmínkách. Například švadleny v Bangladéši nebo Indii pracují za minimální mzdu až 16 hodin denně. Měsíčně si v převodu na české koruny vydělají sotva 3 000 Kč. A potom je potvrzen také fakt, že v mnoha těchto továrnách pracují děti, které často nemají jinou možnost obživy.

Samotné továrny jsou nebezpečné, lidé tu přicházejí do kontaktu s chemikáliemi a prostory továren mají minimální bezpečnostní opatření.

● **Móda jako ekologická katastrofa**

Rychlá móda má rychlý konec, nebo alespoň co se kvality oblečení týká. Když však obnošené kousky skončí v textilním kontejneru, jen malá část putuje na charitu. Většina se dostane na obrovské skládky či do spaloven. Na těchto skládkách se, v závislosti na materiálu, oblečení rozkládá v řádech jednotek až stovek let. Taktéž při rozkladu dochází k uvolňování toxických látek do ovzduší, především skleníkového plynu, který velmi přispívá ke globálnímu oteplování.

Textilní skládky jsou velkým nebezpečím pro lidi, kteří žijí a pracují v jejich okolí, pro životní prostředí i pro nás všechny. Pro příklad, v EU lidé každoročně vyhodí více než pět milionů tun textilu.

Text: Nicol Jelínková
Zdroj: https://henry-tiger.cz/blogs/news/stop-nadprodukcii-proc-obleceni-zbytecne-konci-na-skladkach?srsltid=AfmBOoo-Y4DirbgWNYGMUbyHcTt4p0KsVkyt_QDCwJFNeruEkpOubaR; upraveno

KAUZY VELKÝCH ZNAČEK

Dětská práce a vykořisťování pracovníků

Lidé, kteří šijí oblečení pro velké značky, mezi které patří ku příkladu Shein, Boohoo, Fashion Nova, Zara, nebo H&M, se často potýkají s otřesnými pracovními podmínkami. Důkazem toho jsou časté tragédie, ke kterým v továrnách těchto značek v minulosti došlo a stále někdy dochází.

Tragédie v Bangladeši

Na předměstí Dháky došlo v ranních hodinách 24. dubna 2013 k nejhrůznější katastrofě v historii fast fashion továren, která stála život přes 1 130 pracovníků zdejší továrny Rana Plaza.

Osmipatrová továrna se totiž zřítila. V budově však nesídlila jen tato továrna, ale také několik obchodů a banka. Obchody a banka byly na rozdíl od textilní továrny ihned zavřeny. Analýza budovy odhalila, že byla narušena statika budovy a vyskytly se nebezpečné trhliny ve zdech.

I přes tento faktor, oděvním pracovníkům bylo přikázáno se dostavit do práce, protože si šicí dílna nemohla dovolit výpadek dodávek. Toto neohleduplné rozhodnutí se pro pracovníky továrny stalo osudným.

Tato katastrofa však není v módním průmyslu ojedinělá. Právě naopak – pády budov, úniky škodlivých a toxických chemikálií či požáry bývají až příliš časté. Díky těmto událostem došlo k jediné pozitivní věci. Byly odhaleny nelidské podmínky práce a veřejnost pomohla zvýšit tlak na společnosti – což pomohlo ke zlepšení etiky práce a bezpečnosti na pracovištích.

Kauza za kauzou...

Mnohé značky fast fashion (např. Zara) čelí obviněním týkajících se porušování pracovních podmínek a využívání nucené práce. Ani značky H&M a C&A se nevyhnuly jistým kauzám, které jejich pověsti nepřidaly na atraktivitě. Své produkty označují jako „udržitelné“, avšak jejich výroba je stále silně neekologická.

Text: Nicol Jelínková Zdroj: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-11-let-od-tragedie-podminky-tech-co-siji-nase-obleceni-se-vyrazne-nelepsí-250455>, upraveno

JAK SI SLOŽIT UDRŽITELNÝ ŠATNÍK?

Již mnohokrát jsme zmínili, co všechno je v oděvním průmyslu a lidském přístupu k tomuto problému špatně. Co kdybychom vám ale řekli, že každý z nás může učinit změnu a ušetřit tak nejen své peníze, ale také samotné životní prostředí, a to jen za pomoci pár užitečných tipů a rad? Pojďme se na to společně mrknout!

1 **Buďte zvědaví!**

Váš skutečný zájem je velmi důležitým aspektem, u kterého byste měli začít, pokud chcete vylepšit svůj šatník. Vyhledávejte oděvy, které jsou trvanlivější, opravitelné a recyklovatelné. Nejvhodnější jsou **přírodní materiály**, mezi něž patří len, bavlna či konopí. Kvalitní oblečení pak vydrží mnohem déle v pěkném stavu a vy se vyhnete neustálému dokupování nového oblečení. Kvalitní kousky jsou někdy dražší, avšak dlouhodobě se vám vyplatí mnohem víc.

2 **Jak mé oblečení vzniklo?**

Důležité je hledět také na zpracování. Vyhledávejte výrobce, kteří si dávají záležet na kvalitě svých produktů. Často se jedná o lokální či malé značky, které si zaslouží vaši pozornost! Zaměřte se také na malé detaily jako jsou kvalitní zipy a švy, či pevně přišité knoflíky.

3 **Kvalita vítězí nad kvantitou**

Před nákupem nového oblečení bychom si měli pokládat velmi důležitou otázku: Je nový kus do mého šatníku opravdu nezbytný? Vyhybejte se impulzivním nákupům a investujte do kvalitních produktů. Také se nebojte být kreativní a objevovat nové možnosti využití, těch kusů, které se již nacházejí ve vašem šatníku.

4 **I oblečení si zaslouží Vaši péči...**

Říďte se návody uvedenými na etiketách a dodržujte je. Pravidelné praní při nižších teplotách, a sušení oblečení na vzduchu může prodloužit životnost vašeho oblečení. Volte ekologicky šetrné varianty čisticích prostředků a vyhybejte se těm chemickým. Pokud je to možné, nechte si poškozené kousky opravit. Péče o oblečení je klíčovým prvkem udržitelného šatníku.

5 **Druhá šance rozhodně není nemožná!**

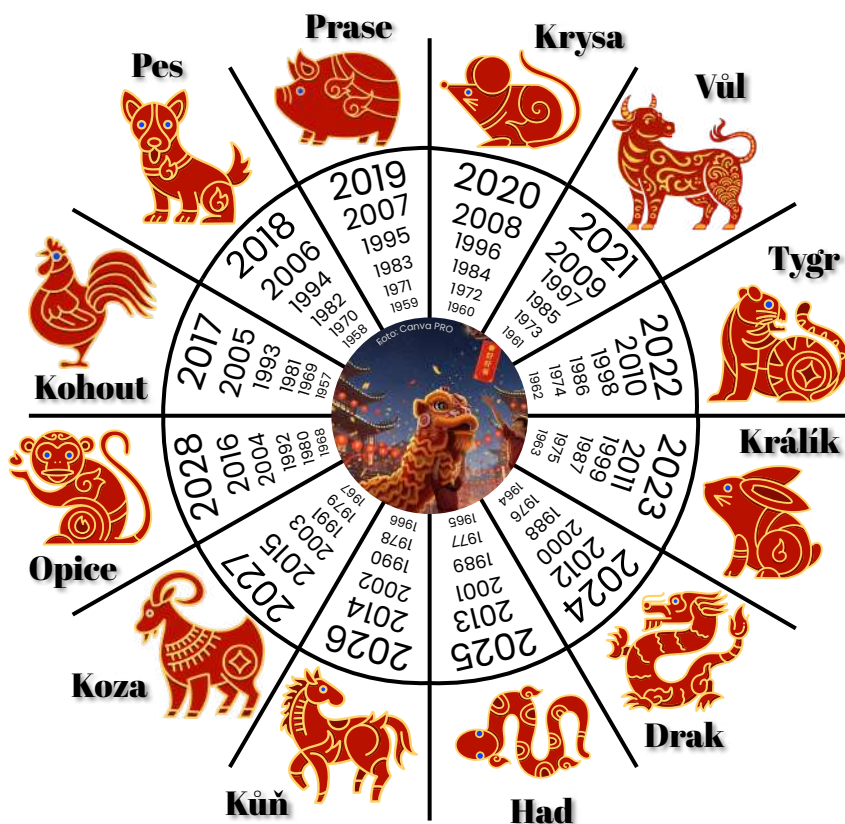
Pokud se rozhodnete zbavit starého oblečení, které již neunosíte, můžete mu v rámci udržitelnosti zkusit najít nového majitele. Nepotřebné kousky se dají taktéž darovat do charitativních obchodů, nebo výměnných akcí a bazarů. Oblečení, které již není vhodné k nošení, potom můžete recyklovat či kreativně použít jeho části v domácnosti!

Text: Nicol Jelínková

Zdroj: <https://www.cleandwear.cz/blog/udrzitelny-satnik-krok-za-krokem-k-zodpovednejsimu-pristupu-k-mode/?; upraveno>

Čínský horoskop je jedním z nejstarších astrologických systémů na světě. Narozdíl od západního zvěrokruhu, měnícího se každý měsíc, se čínský horoskop mění jen jednou za rok – každý rok je totiž pod vládou jiného zvířete. Vaše znamení záleží na roku Vašeho narození. Celý cyklus tak trvá 12 let a každé zvíře přináší svou jedinečnou energii, vlastnosti a symboliku.

Pojďte se na chvíli ponořit do čínské kultury a zjistit, co Vám horoskop předpovídá do roku 2026!

Králík

Tempo roku pro vás může být náročnější. Měli byste si hlídat hranice a nenechat se strhnout tlakem okolí. Ne všechno je třeba řešit ihned a za každou cenu. Když zůstanete věrni svým hodnotám, najdete vlastní rytmus. Tento rok vás taktéž učí říkat „ne“ bez pocitu viny.

Kohout

Ohnivý Kůň vás učí jednat pružněji a méně lpět na detailech. Ne všechno půjde podle plánu, ale to neznamená, že to nebude fungovat. Můžete být nuceni reagovat rychleji než obvykle. Otevřenost změnám vám ušetří mnoho energie. Perfekcionismus letos není výhodou.

Vůl

Nadcházející změny nemusejí být pohodlné, ale budou nutné. Ohnivý Kůň vás vytrhává z rutiny a učí větší flexibilitě. Pevné struktury, na které jste spoléhali, se mohou uvolnit. Pokud se přestanete změnám bránit, otevrou se vám nové možnosti. Trpělivost zůstává vaší silnou stránkou, ale letos sama o sobě nestačí.

Vepř

Ohnivý Kůň vás vytahuje z pohodlí a zve k větší aktivitě. Změny mohou přijít nečekaně, ale nesou nové příležitosti. Budete se učit reagovat rychleji a pružněji. Pokud se odvážíte vystoupit z komfortní zóny, rok vás odmění. Důvěra v sebe bude klíčem k úspěchu.

Pes

Rok ohnivého Koně přináší důraz na autenticitu a osobní hodnoty. Budete si víc hlídat, komu a čemu věnujete energii. Může dojít k přehodnocení vztahů i pracovních závazků. Stabilita přijde tehdy, když zůstanete věrni sami sobě. Nenechte se tlačit do kompromisů, které s vámi neladí.

Kůň

Rok 2026 je váš. Energie je silná, tempo vysoké a chuť žít obrovská. Pokud ale pojedete bez směru, hrozí vyčerpání. V kariéře můžete udělat zásadní krok vpřed, když si jasně určíte cíl. Vztahy potřebují svobodu i zodpovědnost. Bez rovnováhy by se vašeň mohla změnit v chaos.

Koza

Vaše energie je letos v hlavní roli. Rok ohnivého Koně vám přeje v odvaze, změnách i osobní svobodě. Budete mít pocit, že konečně jedete naplno a správným směrem. Pozor ale na netrpělivost a konflikty s těmi, kdo nestíhají vaše tempo. Rovnováha mezi akcí a odpočinkem bude klíčová.

Had

Po introspektivním období přichází výzva převést myšlenky do činů. Už nestačí jen vědět, ale je třeba jednat. Ohnivý Kůň vás učí pustit kontrolu a víc důvěřovat procesu. Některé změny mohou přijít rychleji, než by vám bylo příjemné. Výsledkem, ale bude pocit větší svobody.

Zdroj textu: <https://www.prozeny.cz/clanek/horoskopy-rocní-horoskop-čínský-2026-pro-vsechna-znamení-102321>; upraveno

Drak

Rok ohnivého Koně vám dopřeje viditelnost a odvalu. Přichází ideální čas prosadit své nápady a vystoupit do popředí. Můžete získat větší respekt i uznání. Úspěch přijde tam, kde si dovolíte být sebevědomí. Pozor jen na tendenci přeceňovat své síly.

Opice

Kreativita, nápady a pohotovost budou vaší velkou výhodou. Tento rok přeje improvizaci a chytrým řešením. Dokážete se rychle přizpůsobit změnám, které ostatní zaskočí. Pozor ale na roztěkanost a přeskokování mezi projekty. Soustředění rozhodne o výsledku.

Tygr

Energie ohnivého Koně vám přirozeně sedí a podporuje vaši odvalu i chuť riskovat. Je to silný rok pro kariéru, nové projekty i osobní růst. Můžete se dostat do popředí nebo převzít vedoucí roli. Pozor ale na přepálení sil a přílišné soupeření. Když si pohlídáte tempo, čeká vás velmi úspěšné období.

Krysa

Tento rok Vás nutí zrychlit tempo a vystoupit z opatrnosti. Přestává fungovat taktika „počkáme a uvidíme“. Odvaha a rychlé rozhodnutí se letos vyplatí víc než dokonalý plán. Můžete cítit tlak, ale právě ten vás posune dál. Důležité bude neschovávat se za jistoty, které už nemají budoucnost.

NĚCO O NÁS...

Foto: Canva PRO

Autor: Nicol Jelínková

Šarlota Czinová

instagram: @sarlot_

e-mail: sarlotaczinova528@gmail.com

Šarlota měla při práci na našem časopisu na starost vyhledávání veškerých zdrojů a materiálů, ze kterých jsme při zpracovávání informací čerpaly. Vždy nám poskytla názory na grafiku a přinesla do tvorby časopisu mnoho originálních nápadů, bez kterých by náš projekt nevypadal ani z daleka tak, jak vypadá nyní.

Autor: Nicol Jelínková

Andrea Melounová

instagram: itz_.aja._

e-mail: melounovaandrejka@gmail.cz

Andrea byla kreativní mysl našeho projektu. Veškerá estetika a krása stránek tohoto časopisu, kterou jste se mohli pokochat, je její zásluha. Vždy vyslyšela naše návrhy a dokázala je kreativně přenést přímo na tyto stránky. Nutno podotknout, že k našemu projektu vždy přinesla ranec motivace. Práce designéra je možná náročná a někdy únavně zdoluhavá, ale výsledek rozhodně stojí za to!

Autor: Andrea Melounová

Nicol Jelínková

instagram: _nicol.jelinkova_

e-mail: nicoljelinkova155@gmail.com

Při tvorbě jsem měla na starost přenést naše myšlenky do řádků tohoto časopisu. Mluvím zde k vám, čtenářům, jako spisovatelka. Velmi jsem si užila prokousávat se informacemi o fast fashion a tvorba tohoto časopisu byla jednoznačně přínosnou zkušeností pro můj sen - začít psát vlastní knihy.

Doufám, že Vás náš časopis zaujal po estetické i psané stránce!

Nacházíte se na konci časopisu **Šatník plný lží!**

Mockrát vám děkujeme za vaši pozornost, vážíme
si každého jednoho čtenáře.

Velké poděkování také patří naší milé paní učitelce
Ing. Natálii Pečenkové, která nám při tvorbě
tohoto časopisu poskytla mnoho užitečných
a praktických rad.

Také si velmi vážíme možnosti zapojit se do této soutěže,
prostřednictvím naší školy **Obchodní akademie
a Hotelová škola Havlíčkův Brod.**

Těmito slovy bychom se s vámi chtěly rozloučit,
a pamatujte:

*„Kupujte méně.
Vybírejte moudře.
Ať to vydrží!“*